



ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

21 січня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 107/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого – Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є.,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді апеляційного суду Волинської області Лозовського Анатолія Олександровича за зверненням Згоранця Василя Володимировича,

встановила:

У березні 2015 року до Комісії надійшло звернення Згоранця В.В. щодо дій судді апеляційного суду Волинської області Лозовського А.О., які можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді з підстав, передбачених пунктом 1 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року).

Зі змісту звернення вбачається, що 30 жовтня 2014 року суддею апеляційного суду Волинської області Лозовським А.О. постановлено ухвалу, відповідно до якої апеляційну скаргу ОСОБА_1 на ухвалу слідчого судді Володимир-Волинського міського суду від 10 жовтня 2014 року, якою відмовлено у задоволенні скарги ОСОБА_1 на постанову слідчого СВ Володимир-Волинського МВ УМВС України у Волинській області Хомюка С.П. про закриття кримінального провадження від 25 грудня 2013 року, повернуто апелянту.

11 листопада 2014 року ОСОБА_1 подано до апеляційного суду клопотання про поновлення строку на подання апеляційної скарги з поясненням поважності причин пропуску вказаного строку. Апелянтом зазначено, що під час проголошення ухвали суду першої інстанції він не був присутнім та зазначену ухвалу отримав 16 жовтня 2014 року, що підтверджується повідомленням, яке знаходиться в матеріалах справи. Окрім того, неподання заяви про поновлення строку на апеляційне оскарження відбулось також з причин правової неграмотності заявника та відсутності юридичної практики подання апеляційних скарг в порядку КПК України.

18 листопада 2014 року суддею апеляційного суду Волинської області Лозовським А.О. постановлено ухвалу, відповідно до якої клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження, повернуто апелянту.

Заявник вважає, що зазначені ухвали прийнято із істотними порушеннями норм процесуального права та упередженим ставленням судді до розгляду апеляційної скарги і клопотання.

29 січня 2015 року Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ касаційну скаргу ОСОБА_1 задоволено, ухвалу апеляційного суду Волинської області від 18 листопада 2014 року скасовано і призначено новий розгляд кримінального провадження у суді апеляційної інстанції зі стадії вирішення питання про відкриття апеляційного провадження.

Судом касаційної інстанції встановлено порушення допущені з боку судді апеляційної інстанції, що може слугувати, на думку заявника, підставами дисциплінарної відповідальності.

Рішенням Комісії № 1330/дп-15 від 26 травня 2015 року стосовно судді апеляційного суду Волинської області Лозовського А.О. відкрито дисциплінарну справу.

Суддя, заявник або їх представники в засідання не з'явилися, при цьому були належним чином повідомлені про дату, час та місце засідання Комісії. Від судді та заявника надійшли клопотання про розгляд дисциплінарної справи за їх відсутності.

За таких обставин Комісія вважає за можливе розглянути дисциплінарну справу за відсутності осіб, що не з'явилися в засідання.

Заслухавши доповідача, зачитавши письмові пояснення судді, повно та всебічно дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія встановила такі обставини та дійшла таких висновків.

10 жовтня 2014 року Володимир-Волинським міським судом Волинської області постановлено ухвалу, відповідно до якої ОСОБА_1 у задоволенні скарги про скасування постанови слідчого СВ Володимир-Волинського МВ УМВС України у Волинській області Хомюка С.П. від 25 грудня 2013 року про закриття кримінального провадження за відсутністю в діях ОСОБА_2 складу кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 286 КК України, відмовлено.

30 жовтня 2014 року апеляційним судом Волинської області під головуванням судді Лозовського А.О. постановлено ухвалу, відповідно до якої апеляційну скаргу ОСОБА_1 на ухвалу слідчого судді Володимир-Волинського міського суду від 10 жовтня 2014 року повернуто апелянту.

11 листопада 2014 року ОСОБА_1 подано до апеляційного суду клопотання про поновлення строку на подання апеляційної скарги.

18 листопада 2014 року апеляційним судом Волинської області під головуванням судді Лозовського А.О. постановлено ухвалу, відповідно до якої клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження, повернуто апелянту.

29 січня 2015 року Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ касаційну скаргу ОСОБА_1 задоволено, ухвалу апеляційного суду Волинської області від 18 листопада 2014 року скасовано і призначено новий розгляд кримінального провадження у суді апеляційної інстанції зі стадії вирішення питання про відкриття апеляційного провадження.

Із письмових пояснень судді Лозовського А.О. вбачається, що з матеріалів справи встановлено, що ОСОБА_1 отримавши повідомлення суду про дату і час судового розгляду в суді першої інстанції 07 жовтня 2014 року подав до суду заяву про розгляд справи за його відсутності. В ухвалі слідчого судді Володимир-

Волинського міського суду Волинської області від 10 жовтня 2014 року зазначено, що ОСОБА_1 звертався до суду із заявою про розгляд справи за його відсутності, що свідчить про належне повідомлення учасника процесу про дату і час судового розгляду.

Таким чином, ОСОБА_1 подав апеляційну скаргу із значним порушенням строку апеляційного оскарження, а тому скаргу повернуто на законних підставах.

При цьому ухвала апеляційного суду Волинської області від 30 жовтня 2014 року в касаційному порядку не оскаржувалась.

У клопотанні про поновлення строку на апеляційне оскарження ОСОБА_1 зазначено, що неподання заяви відбулося з причин його правової неграмотності і відсутності юридичної практики подання апеляційних скарг в порядку КПК України.

Вказані обставини, на думку судді, не можуть бути визнані як поважні причини, що і стало підставою для повернення вказаного клопотання апелянту.

Окрім того, відповідно до пункту 3 частини першої статті 395 КПК України апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді подається протягом п'яти днів з дня її проголошення, а не з дня отримання її копії.

Суддя зауважив, що частиною третьою статті 395 КПК України чітко визначено, коли саме строк оскарження судових рішень слід обчислювати з моменту їх отримання.

Суддя вважає, що зазначення в ухвалі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ про те, що суддею апеляційної інстанції залишено поза увагою факт відсутності ОСОБА_1 у суді першої інстанції під час розгляду його скарги та отримання копії ухвали від 10 жовтня 2014 року лише 16 жовтня 2014 року не є достатньо обґрунтованим та не могло слугувати підставою скасування ухвали апеляційного суду Волинської області від 18 листопада 2014 року.

Посилання заявника на порушення суддею вимог частини четвертої статті 31 КПК України також, на думку судді, є недоречним і безпідставним. В даному випадку кримінальне провадження не здійснювалось, а лише на підставі статті 401 КПК України суддею доповідачем проводилася підготовка до апеляційного розгляду.

Будь-яких дій щодо обмеження прав громадянина ОСОБА_1 суддя не вчиняв та не міг вчиняти, а скасування судом касаційної інстанції постановленої ухвали не є підставою для висновку про порушення прав будь-якого громадянина.

Разом з тим із ухвали Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 29 січня 2015 року вбачається, що судом апеляційної інстанції не дотримано вимог частини другої статті 24 КПК України щодо гарантування права особі на перегляд вироку, ухвали суду, що стосується її прав, свобод і законних інтересів, судом вищого рівня в порядку, передбаченим зазначеним Кодексом.

Реалізація права на апеляційне та касаційне оскарження є однією з важливих гарантій ухвалення правосудного рішення у кримінальному провадженні.

Апеляційна скарга згідно з пунктом 4 частини третьої статті 399 КПК України повертається, якщо вона подана після закінчення строку апеляційного оскарження і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку, або суд апеляційної інстанції за заявою цієї особи не знайде підстав для

його поновлення.

Підставами для поновлення строку на оскарження можуть бути визнані обставини, які об'єктивно перешкоджали особі подати апеляційну скаргу у межах такого строку, тобто були поважними причинами його пропуску.

Також з аналізу ухвали суду касаційної інстанції вбачається, що суддею апеляційної інстанції не перевірено конкретних обставин, на які ОСОБА_1 посилався як на поважні причини пропуску такого строку.

На думку колегії суддів касаційної інстанції, суддею апеляційної інстанції безпідставно повернуто апеляційну скаргу ОСОБА_1, що призвело до порушення його права, гарантованого частиною другою статті 24 КПК України.

У резолютивній частині оскаржуваної ухвали не викладено рішення суду щодо апеляційної скарги ОСОБА_1, яке б ґрунтувалось на вимогах статті 399 КПК України. Натомість, апеляційний суд прийняв рішення повернути клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження, що не відповідає положенням зазначеної статті.

За змістом статті 438 КПК України істотне порушення вимог кримінального процесуального закону є підставою для скасування судового рішення.

Судді касаційної інстанції дійшли висновку, що ухвала апеляційного суду не може вважатися законною та обґрунтованою та підлягає скасуванню з призначенням нового розгляду кримінально провадження у суді апеляційної інстанції.

Відповідно до частини другої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Судом касаційної інстанції з боку судді апеляційної інстанції вказаних порушень не встановлено.

Однак Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ встановлено істотне порушення вимог кримінального процесуального закону з боку судді апеляційної інстанції, що стало підставою для скасування винесеної постанови.

Відповідно до статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Згідно зі статтею 14 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» учасники судового процесу та інші особи у випадках і порядку, встановлених процесуальним законом, мають право на апеляційне та касаційне оскарження судового рішення, а також на перегляд справи Верховним Судом України.

Окрім того, постановлення суддею відповідних ухвал суттєво обмежило права заявника на реалізацію права апеляційного оскарження та забезпечення належного захисту порушених прав, свобод та інтересів з непередбачених законом підстав.

Ураховуючи зазначене, Комісія дійшла висновку про необхідність відкриття провадження у справі у зв'язку з наявністю в діях судді апеляційного суду Волинської області Лозовського А.О. ознак дисциплінарного проступку, наслідком якого може бути притягнення судді до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених пунктом 1 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій

і статус суддів».

Разом з тим відповідно до частини четвертої статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року) дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України провадження у дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Комісією встановлено, що проступок суддею вчинено 18 листопада 2014 року, а тому строк для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності сплинув.

За таких обставин Комісія вважає за необхідне припинити провадження у дисциплінарній справі у зв'язку із закінченням строку притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Керуючись статтями 83-89, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року), Комісія

вирішила:

провадження у дисциплінарній справі стосовно судді апеляційного суду Волинської області Лозовського Анатолія Олександровича за зверненням Згоранця Василя Володимировича припинити.

Про прийняте рішення повідомити заінтересованих осіб.

Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому процесуальним законом.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко